

MAMMOET

Stefan Boonen

Melvin (ill.)

De Eenhoorn

(door Karolien Vermeulen)

OVER DE MAKERS

Stefan Boonen (°1967) woont en werkt in Leuven. Na dertien stielen (o.a., houthakker, opvoeder en zorro!), en mogelijk twaalf ongelukken, verschijnt zijn eerste boek in 2000. Intussen heeft hij meer dan 80 titels op zijn naam. Een oeuvre dat divers is: hij schrijft prentenboeken, voorleesboeken, boeken voor eerste lezers, informatieve boeken, verhalen... Evenmin pint hij zich vast op één onderwerp of één stijl. Sommige boeken zijn grappig, spannend en avontuurlijk, andere boeken behandelen ernstige onderwerpen. Een aantal van zijn boeken zijn bekroond, in een theaterstuk omgezet of verfilmd. Het liefste zou Stefan liefdesbrieven schrijven, maar, zoals hij zelf zegt, blijkbaar valt er meer geld te verdienen met kinderboeken. Voor vele van zijn boeken werkt hij samen met illustratoren. Voor *Mammoet* is dat met Melvin, met wie hij eerder ook *Hier waakt oma* schreef dat in 2015–2016 genomineerd was voor de Kinderjury.

Melvin, geboren als Wout Schildermans (°1980), is een Vlaamse illustrator. Naast kinderboeken en boeken voor jongvolwassenen tekent hij ook in het wild en op locatie en maakt hij animatiefilmpjes, beide samen met andere creatievelingen.

Teaser van De voorleeshoek: <https://vimeo.com/211666036>

1. VERHAAL

Tijd en ruimte

Het verhaal maakt op een bijzondere manier gebruik van tijd en ruimte. Enerzijds is het zeer modern (zie p. 56–57 de camera's, p. 14 de bouwstijl van het huis, p. 41 de pretparkachtige Oertijd, p. 53 laptop), anderzijds heel oud (p. 81 met de mammoet en p. 39ff. de oertijd die Theo bezoekt). De tijd wordt in het boek vooral bepaald door de ruimte.

- Laat de juryleden de twee tijdruimtes benoemen. (heden/villa en oertijd/verlaten pretpark)
- Hoe herkennen ze beide? Wat zijn de verschillen?
- Vinden ze de tweede tijdruimte even spannend als Theo?
- Welke tijdruimte vinden ze het leukst?
- Had het verhaal ook in een andere tijdruimte kunnen plaatsvinden?
- Zijn de twee tijdruimtes strikt afgebakend? (neen: Theo fantaseert ene tijdruimte terwijl hij in de andere zit; soms lijkt het of hij echt ergens heen gaat – zie p. 103 de tralies, p. 48 de geur van de oertijd, andere keren duidelijk niet – zie p. 88 het bad of p. 48 het boek; zie ook het einde met de mammoetdrol p. 106!)
- Kunnen de juryleden kort samenvatten wat er in elk van de ruimtes gebeurt?

OPDRACHT

Materiaal

- wit papier of bijlage 1
- kleurpotloden/stiften

Tip: Je kan deze opdracht in kleinere groepjes doen, indien de groep te groot is.

Laat de juryleden een verhaal bedenken in een andere tijdruimte. Stel dat Theo niet naar de oertijd gaat, maar naar de toekomst, of naar de tijd van de Romeinen. Welke avonturen zou hij dan beleven? En hoe zou die tijdruimte sporen kunnen achterlaten in de tuin of het huis, zoals de drol van de mammoet?

Geef een blad papier door en laat elk jurylid een of twee zinnen aan het verhaal toevoegen. Je kan om hen te helpen ook met bijlage 1 werken (vouwen op de stippellijn). De juryleden zien enkel de vraag en de zinnen van het jurylid dat net voor hen geschreven heeft. Laat na afloop iemand het volledige verhaal voorlezen.

- Is het zo gek als dat van Stefan Boonen en Melvin?
- Zouden de auteurs het verhaal ook op deze wijze geschreven hebben?

Tekeningen & Stijl

In de tekeningen speelt ruimte een belangrijke rol. We zien als lezer alle hoeken van de kamer.

- Hoe staat tekst normaal gezien in een boek?
- En in een stripverhaal?
- Wat doen Boonen en Melvin? Voorbeelden: de achtbaan (pp. 70–71), ondersteboven (p. 75), opmerking verticaal (p. 12), schuin (p. 97)
- Wat vinden de juryleden hiervan?
- Past dit bij het verhaal?
- Waarom zouden de auteurs dit doen?
- Kunnen ze zelf nog andere dingen bedenken? Hoe teken je bijvoorbeeld 'vallen', 'op een trap gaan', 'in de wasmachine zitten', 'op zee drijven', 'van een berg afrollen'?

Onze blik op ruimte wordt verder bepaald door het perspectief van de hele tekening, het oog van de camera waardoor we als het ware kijken. Ook hier wisselen de auteurs geregeld af.

- Welke standpunten vinden we terug in het boek? Panorama (pp. 104–5), inzoomen en uitzoomen (p. 82), van boven (p. 32), van beneden, de camerabeelden (pp. 56–57), fragmentarisch (p. 97).
- Wat is het effect hiervan voor ons als lezers?

Melvin gebruikt enkel zwart/grijs en een roodoranje tint in het boek.

- Spreekt dat de juryleden aan?
- Past dit bij het verhaal?
- Kan je met twee kleuren een verhaal vertellen?
- Vergelijk met het eerder verschenen *Hier waakt Oma* van het duo. Kennen de juryleden dit boek? Waaruit bestaan de vormelijke gelijkenissen tussen de boeken?

De stijl van Boonen en Melvin is zeer herkenbaar.

- Is het belangrijk dat een auteur, of hier een duo auteur-illustrator, een herkenbare stijl heeft?
- Hoe zouden ze de stijl van Boonen en Melvin omschrijven? (kleurrijk, beetje wild, met vaart, met knipoog – leuke voorbeelden op p. 12: mammoet mee in bad; p. 21: dansles; p. 30, 48: cover *Hier waakt Oma* op muur; p. 50–51: karateles vs yoga; p. 89 armen alle kanten)
- Beperkt die stijl zich tot de tekeningen? (neen, zie je ook in taal – leuke voorbeelden op p. 21: dansles; p. 25: voetbal; p. 30: instructies voor de platte rust; p. 58: antwoord op vraag of hij mag gaan spelen; p. 73 ontmoeting met de Kraggkaken; p. 97: gevecht met de Kraggkaken en p. 98: volgende keer verstoppertje!)

2. VERWERKING

Fantasie (thema)

Fantasie vormt de rode draad doorheen het verhaal. Fantasie is wat Theo elke dag gebruikt om even niks te moeten. In het begin van het boek is dat nog niet meteen duidelijk. Houd een discussie met de juryleden over fantasie. Begin algemeen en spits dan op het boek toe.

OPDRACHT: Waar of niet waar?

Materiaal

- stellingen uit bijlage 2
- pennen/potloden

Als opwarmer speel je een spelletje 'waar of niet waar'. Gebruik de bijlage om kaartjes te maken met de stellingen. Je kan dit als kringgesprek doen waarbij er telkens een nieuw kaartje getrokken wordt of de stellingen uitvergroten en verspreid over de ruimte leggen en juryleden individueel overal waar of niet waar bij laten schrijven. Daarna bekijk je dan kort bij welke stellingen de juryleden het eens zijn en bij welke niet.

- Wat is fantasie?
- Wanneer fantaseren de juryleden?
- Doen ze dit vaak?
- Vinden ze dit belangrijk?
- Hoe zit het met Theo in het boek?
- Fantaseert hij wel eens?
- Wanneer? (als hij leest, in bad, als hij even geen hobby hoeft uit te oefenen of taak heeft)
- En wat? (dat hij avonturen beleeft, met vrienden)
- Kunnen de juryleden ook bedenken waarom?
- Kunnen ze passages in het boek aanduiden waar fantasie de realiteit overneemt? (pp. 34–35 wanneer Theo via de boom bij de Oertijd belandt; pp. 89ff. als hij uit bad komt en Nannie uiteindelijk meegaat; de mammoetdrol op het einde)
- Vonden ze het gemakkelijk om dat verschil altijd te maken?
- Is het verschil belangrijk?

Superkinderen (thema)

De ondertitel van het boek zegt het al, dit gaat over een superkind.

- Kennen de juryleden andere superkinderen? Denk hierbij aan het nieuws, 7-jarigen die naar Oxford of Harvard gaan, of die geweldig piano of viool kunnen spelen.
- Kennen ze boeken over superkinderen? (Mathilda – heel slim, Harry Potter – supertovenaar, Anna Amanda de eerste)
- Hoe zouden ze een superkind omschrijven? Wat kan het allemaal?
- Denken ze dat het leuk is om een superkind te zijn? Waarom wel en waarom niet?
- Is Theo een superkind? Waarom?
- Is hij blij dat hij een superkind is?
- Vindt hij zelf dat hij een superkind is?

Theo heeft erg veel hobby's, nou ja, activiteiten die hobby's kunnen zijn. Vergelijk deze met de hobby's die de schrijver Stefan Boonen zelf zegt te hebben: Leeswandelen. Theaterreizen, Chocoladekoers. Loopverhalen. Tentoonstellingstaart. Bosvoetballen. (<http://www.stefanboonen.be/info>)

- Zou Theo zo'n hobby's mogen hebben van zijn ouders?
- Zou hij ze zelf willen?
- En de juryleden?

Rijkdom (thema)

Theo is niet alleen een superkind maar ook superrijk (of zijn ouders toch).

- Hoe merk je dat? (p. 26–27, groot huis, veel auto's, zwembad, een nanny, ...)

- Lijkt rijk zijn de juryleden leuk?
- Hoe zouden ze het rijk zijn van Theo omschrijven? (rijk door rijke ouders, materieel rijk, rijk aan fantasie)
- Kan je ook nog op andere manieren rijk zijn?

OPDRACHT NA DE DISCUSSIE

Materiaal

- kaartjes bijlage 3

Gebruik de bijlage om een rijkdomsformule te maken. Voorzie per kaartje een exemplaar per kind. Leg de kaartjes per categorie verspreid in de ruimte. Laat elk jurylid zijn eigen formule samenstellen. Is rijk zijn voor hen vooral veel vrienden hebben of eerder veel geld? Laat hen maximaal drie van de vijftien categorieën kiezen. Ga dan samenzitten en bespreek de formules.

- Zijn er gelijkenissen? Zaken die alle juryleden belangrijk vinden?
- Tot slot, als ze Theo's rijkdomsformule zouden moeten maken, hoe zou die er dan uitzien? (vrienden, familie, vrije tijd, fantasie).

Vriendschap (thema)

- Heeft Theo veel vrienden? (aanvankelijk niet, of toch niet de typische)
- Hoe komt dat? (altijd druk bezig)
- Verandert dit in het boek? (ja)
- Welke personages zijn ook vrienden van Theo? (zus Ada en Nannie Beenhaar)
- Waaraan merk je dat? (samen spelen, fantaseren, vertellen)
- Hoe passen de vrienden bij de vorige thema's fantasie (zijn ze allemaal echt of niet?), superkind (heeft een superkind tijd voor vrienden?) en rijkdom (maken vrienden je rijk?)?

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.